

הרב חיים ברובנדר

rcb@atid.org

פרשת שלח תשע"ג Why Spy?

<u>במדבר פרק יג</u>

(A) וַיְדַבֵּר יְקֹּנָק אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר: (ב) שְׁלַח לְדָ אָנָשִׁים וְיָתָרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנַעַן אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אֶחָד אִישׁ אֶחָד לְמַשֵּׁה אֲבֹתָיו תִּשְׁלָחוּ כֹּל נָשִיא בָהֶם:

רגש"י

שלח לך אנשים - למה נסמכה פרשת (ב) שלח לך אנשים - למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים, לפי שלקתה על עסקי דבה שדברה באחיה, ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר: שלח לך - לדעתך, אני איני מצוה לך, אם תרצה שלח, לפי שבאו ישראל ואמרו

(דברים א, כב) נשלחה אנשים לפנינו, כמה שנאמר (שם) ותקרבון אלי כלכם וגוי, ומשה נמלך בשכינה. אמר אני אמרתי להם שהיא טובה, שנאמר (שמות ג, יז) אעלה אתכם מעני מצרים וגוי, חייהם שאני נותן להם מקום לטעות בדברי המרגלים למען לא יירשוה :

במדבר רבה (וילנא) פרשה טז

[א] הלכה מהו לפרוש לים הגדול קודם לשבת שלשה ימים שנו רבותינו אין מפליגין בספינה בים הגדול שלשה ימים קודם לשבת בזמן שהוא הולך למקום רחוק אבל אם מבקש לפרוש כמו מצור לצידוו מותר לו לפרוש אפי׳ בערב שבת מפני שהדבר ידוע שהוא יכול לילד מבעוד יום בשליח הרשות ואם היה שליח מצוה מותר לו לפרוש בכל יום שירצה למה מפני שהוא שליח מצוה ושליח מצוה דוחה את השבת וכן את מוצא בסוכה ששנינו ששלוחי מצוה פטורין מן הסוכה שאין לך חביב לפני הקב״ה כשליח שמשתלח לעשות מצוה ונותן נפשו כדי שיצלח בשליחתו ואין לך בני אדם שנשתלחו לעשות מצוה ונותנין נפשם להצליח בשליחותן כאותם שנים ששלח יהושע בן נון שנא׳ (יהושע ב) וישלח יהושע בן נון מן השטים שנים מי היו שנו רבותינו אלו פנחס וכלב והלכו ונתנו נפשם והצליחו בשליחותן, מהו חרש מלמד שעשו עצמן קדרין והיו צווחין הרי קדרות מי שירצה יבא ויקנה כל כך למה שלא ירגיש בהן אדם קרי ביה חרש כדי שלא יאמרו בני אדם שהן מרגלים, (יהושע ב) וילכו ויבאו בית אשה זונה ושמה רחב וישכבו שמה עמדה וקבלן והרגיש בהן מלך יריחו ושמע שבאו לחפור את הארץ שנאמר (יהושע בי) ויאמר למלך יריחו לאמר כיון שהלכו לבקשם מה עשתה רחב נטלה אותם להטמינם אמר לה פנחס אני כהן והכהנים נמשלו למלאכים שנאי (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה׳ צבאות הוא והמלאך מבקש נראה מבקש אינו נראה ומנין שנמשלו הנביאים כמלאכים שכן הוא אומר במשה (במדבר כ) וישלח מלאך ויוציאנו ממצרים והלא משה היה אלא מכאן שנמשלו הנביאים כמלאכים וכהייא (שופטים ב) ויעל מלאך הי מן הגלגל אל הבוכים ויאמר אעלה אתכם ממצרים והלא פנחס היה אלא מיכן שנקראו הנביאים מלאכים לפיכך אמר לה פנחס אני כהן ואיני צריך להטמין הטמינו לכלב חבירי ואני עומד לפניהן ואינן רואין אותי וכן עשתה שנאמר (יהושע ב) ותקח האשה את שני האנשים ותצפנם אין כתיב כאן אלא ותצפנו הרי שלא הטמינו לפנחס אלא לכלב ללמדך כמה נתנו שני צדיקים אלו נפשם לעשות שליחותם אבל שלוחים ששלח משה היו רשעים מנין ממה שקרינו בענין שלח לד אנשים.

Rabbi Brovender's Shiur is sponsored in memory of Mr. Gerald Moskowitz z"l by his family. לעי"נ גרשון אלטר בן יהודה וולף ז"ל

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.

Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva

יה<u>ושע פרק ב</u> (א) וַיִּשְׁלַח יָהושָעַ בָּן נוּן מָן הַשְּׁטִים שְׁנַיִם אֲנַשִּׁים (א מָרַגָּלִים חֶרֶשׁ לֵאמר לִכוּ רָאוּ אֶת הָאָרֶץ וְאֵת יָרִיחוֹ וַיֵּלְכוֹ וַיָּבֹאוֹ בֵּית אִשָּׁה זוֹנָה וּשְׁמָהּ רָחָב וַיִּשָּׁכְבוּ שָׁמָּה: (ב) וַיֵּאָמַר לְמֵלֶךְ יִרִיחו לֵאמר הִנֵּה אַנָשִׁים בָּאוּ הַנָּה הַלַּיִלָה מִבְּנֵי יִשְׁרָאֵל לַחִפּר אֶת הארץ: (ג) וישלח מלך יריחו אל רחב לאמר הוציאי האנשים הבאים אליד אשר באו לביתד ַכִּי לַחַפַּר אֶת כַּל הַאַרֶץ בַּאוּ : (ד) וַתְּקַח הַאִּשָׁה אָת שִׁנֵי הָאַנָשִׁים וַתִּצִפָּנוֹ וַתֹּאמֶר כֵּן בָּאוּ אֵלַי ָהַאַנַשִּׁים וָלֹא יַדַעִתִּי מֵאַיִן הֶמַה: (ה) וַיִּהִי הַשַּׁעַר לָסָגור בַּחשֶׁך וְהָאֲנָשִׁים יַצַאוּ לא יַדַעִתִּי אַנַה ַ הַלָּכוּ הַאַנַשִּׁים רָדָפוּ מַהֶּר אַחֲרֵיהֶם כִּי תַשִּׁיגוּם: (ו) וְהִיא הֶעֱלָתַם הַנָּגָה וַתִּטִמְנֵם בִּפִּשְׁתֵּי הַעֵּצְ הָעַרָכות לָה עַל הַגָּג: (ז) וִהָאַנָשִׁים רָדפוּ אַחַרֵיהֵם דֶּרֶדְ הַיַּרְדֵּן עַל הַפַּעְבְּרוֹת וְהַשַּׁעַר סְגָרוּ אַחֲרֵי ַבַּאֲשֵׁר יָצָאוּ הָרדָפִים אַחֵרֵיהֵם: (ח) וְהֵפָּה טֵרֶם בַּ יִשִּׁכָּבוּן וִהִיא עָלִתָּה עֵלֵיהֶם עַל הַנָּג: (ט) וַתּאמֵר אֶל הַאַנַשִּׁים יַדַעִתִּי כִּי נַתַן יִקנַק לַכֶם אֵת הַאַרֵץ וְכִי נַפַּלָה אֵימַתכֶם עַלֵינוּ וְכִי נַמגוּ כַּל ישָׁבֵי הַאַרֶץ מִפְּנֵיכֶם: (י) כִּי שַׁמַענוּ אֵת אֲשֶׁר הוֹבִישׁ יקוק את מי ים סוף מפניכם בצאתכם ממצרים וַאַשֶּׁר עַשִּיתֶם לִשְׁנֵי מַלְכֵי הַאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֲבֶר בּיַרדַן לִסִיחן וּלִעוֹג אֲשֶׁר הֶחֱרַמְתֶּם אוֹתָם: (יא) וַנִּשָּׁמַע וַיִּמַס לְבַבַנוּ וַלֹא קַמַה עוד רוּחַ בּאִישׁ מפניכם כי יקוק אלהיכם הוא אלהים בשמים ַ מָמַעַל וָעַל הַאַרֶץ מִתַּחַת : (יב) וָעַתַּה הְשַּבְעוּ נַא לִי בַּיקוַק כִּי עַשִּׁיתִי עִמַּכֶם חַסֶד וַעֲשִּׁיתֵם גַּם אַתֶּם עִם בַּית אָבִי חֶסֶד וּנְתַתָּם לִי אוֹת אֱמֵת: (יג) וָהַחַיִתֶם אֵת אַבִּי וָאֵת אִפִּי וָאֵת אַחַי וָאֵת (יג) <אחותי> אַחִיוֹתַי וָאֵת כָּל אֲשֵׁר לָהֵם וִהְצַּלְתֵּם אָת נַפָשׁתֵינו מַמַּוָת: (יד) וַיאמרו לַהּ הַאַנַשִּׁים נַפְשֵׁנוּ תַחְתֵּיכֶם לַמוּת אָם לא תַגִּידוּ אֶת דְבַרֶנוּ זָה וֹהָיָה בַּתֵת יִקנָק לָנוּ אֵת הָאָרֵץ ועָשִׁינוּ עִמָּדְ ָחֶסֶד וָאֱמֶת : (טו) וַתּוֹרְדֵם בַּחֶבֶל בְּעַד הַחַלּוֹן כִּי בַיתַה בָּקִיר הַחוֹמַה וּבַחוֹמַה הִיא יושָבת: (טז) וַתּאמֵר לַהֶם הַהַּרָה לֵכוּ פֵּן יִפִּגְעוּ בַּכֶם הַרדפִים ונַחבַתֵּם שַׁמַה שָׁלשֵׁת יַמִים עַד שוב הַרדפִים וַאַחַר תַּלְכוֹ לְדַרכְּכֶם: (יז) וַיאמִרוּ אַלֶיהַ הַאַנַשִּׁים נִקִים אַנַחָנוּ מִשָּׁבַעַתֵּךְ הַזֶּה אֲשֵׁר הָשָּׁבַּעִתָּנוּ : (יח) הָנָה אֲנַחִנוּ בָאִים בָּאָרֵץ אֵת תָּקוַת חוּט הַשַּׁנִי הַזֵּה תִּקְשָׁרִי בַּחַלוֹן אֲשֵׁר הוֹרַדָּתֵנוּ בוֹ וָאֵת אָבִיךְ וָאֵת אִמֵּךְ וָאֵת אַחַיִּךְ וָאֵת ַכַּל בֵּית אַבִיך תַּאַסְפִי אֵלַיִך הַבַּיִתַה: (יט) וְהַיַה כל אַשֶּׁר יָצֵא מִדַּלְתֵי בֵיתֶך הַחוּצָה דַמוֹ בִראשׁו וַאֲנַחְנוּ נְקִיִּם וְכֹל אֲשֶׁר יִהְיֶה אִתָּךְ בַּבַּיִת דַמוֹ בָר אשׁנוּ אָם יָד תִּהְיֶה בּוֹ: (כֹ) וְאִם תַּגִּידִי אֶת דָבָרֵנוּ זָה וָהָיִינוּ נִקִיִם מִשְּׁבֻעָתֵךְ אֲשֵׁר הִשְּׁבַּעִתָּנוּ : (כא) וַתֹּאמֶר כְּדִבְרֵיכֶם כֶּן הוּא וַתְּשַׁלְחֵם וַיֵּלֵכוּ וַתְּקשׁר אֶת תִּקוַת הַשָּׁנִי בַּחַלון : (כב) וַיֵּלְכוּ וַיַבאוּ הַהַרָה וַיִּשָׁבוּ שַׁם שָׁלשֵׁת יַמִים עַד שַבוּ הַרדפִים וַיִבַקשו הַרדפִים בַּכַל הַדֵּרֵך ולא מַצַאו: (כג) וַיַּשָׁבוּ שָׁנֵי הַאַנַשִּים וַיֵּרְדוּ מֵהָהַר וַיַעַברו וַיַבאו אֵל יהושע בן נון וַיִסַפִּרו לו אֵת כַּל הַמצאות אותַם: (כד) וַיאמרו אֱל יהושע כִּי נַתַן יָקוָק בְּיָדֵנוּ אֶת כָּל הָאָרֶץ וְגַם נָמגוּ כָּל ישָׁבֵי

:הארץ מפנינו

Joshua, Chapter 2 1. And Joshua the son of Nun sent two men out of Shittim to spy secretly, saying, Go see the land and Jericho. And they went, and came to the house of an innkeeper named Rahab, and they lay there. 2. And it was told to the king of Jericho, saying, Behold, men have come here this night from the children of Israel to search the land. 3. And the king of Jericho sent to Rahab, saying, Bring forth the men who have come to you, that have entered your house, for they have come to search out the entire land. 4. Now the woman had taken the two men, and had hidden them, and she said, Indeed the men came to me, but I did not know from where they were. 5. And it was time to close the gate, at darkness, that the men went out. I do not know where they went. Pursue after them quickly, for you will overtake them. 6. And she had brought them up to the roof, and she hid them with the stalks of flax, that she had laid arranged upon the roof. 7. And the men pursued them in the direction of the Jordan, to the fords; and as soon as the pursuers had gone out, they shut the gate. 8. And before they were asleep, she came up to them upon the roof. 9. And she said to the men, I know that the Lord has given you the land, and that your terror is fallen upon us, and that all the inhabitants of the land have melted away because of you. 10. For we have heard how the Lord dried up the water of the Red Sea for you when you came out of Egypt; and what you did to the two kings of the Amorites that were on the other side of the Jordan, Sihon and Og, whom you completely destroyed. 11. And as soon as we heard, our hearts melted, nor did there remain anymore spirit in any man because of you, for the Lord your God He is God in heaven above and on the earth below. 12. And now, I pray, swear to me by the Lord, since I have showed you kindness, that you will also show kindness to my father's house, and give me a true token. 13. And you shall preserve alive my father, and my mother, and my brothers and my sisters, and all that they have, and you shall deliver our lives from death. 14. And the men answered her, Our life for yours, if you will not tell this our discussion. And it shall be, when the Lord gives us the land, that we will deal with you with kindness and truth. 15. And she let them down by a rope through the window, for her house was in the town wall and she dwelt in the wall. 6. And she said to them, Go to the mountain lest the pursuers meet you; and hide yourselves there three days until the pursuers return, and afterwards you will go your way. 17. And the men said to her, we will be blameless of this your oath which you made us swear; 18. Behold when we come into the land, you shall bind this line of scarlet thread in the window by which you let us down; and you shall bring your father and your mother, and your brothers and all your father's household home to you. 19. And it shall be, that whosoever shall go out of the doors of your house outside, his blood shall be upon his head, and we will be blameless, and that whosoever shall be with you in the house, his blood shall be upon our head if any hand be upon him. 20. And if you tell this our discussion, then we will be blameless of your oath which you have made us swear. 21. And she said, According to your words, so be it. And she sent them away, and they departed; and she bound the scarlet line in the window. 22. And they went, and came to the mountain, and stayed there three days until the pursuers returned; and the pursuers sought them throughout all the way, but they did not find them. 23. And the two men returned and descended from the mountain, and crossed over and came to Joshua the son of Nun, and told him all that had happened to them. 24. And they said to Joshua, For the Lord has delivered into our hands all the land; and also the inhabitants of the country have melted away because of us.